

TERMINOLOGIJA V SLOVENSKEM PRAVOPISU

Mateja Jemec Tomazin

Uvod

Pravilnost oz. ustreznost znanstvenega izrazja neke stroke tako strokovnjaki kot pogosto tudi polstrokovnjaki in nestrokovnjaki¹ ob pomanjkanju področnih terminoloških slovarjev preverjajo v pravopisu oz. slovarju splošnega jezika. Ta dva priročnika sta namenjena kodificiranju splošnega jezika (v vsakdanji rabi), zaradi svoje obsežnosti pa sta pogosto tudi prva priročnika, v katerih iščemo informacije o nekem terminu oz. strokovnem izrazu. Prav ta samoumevnost pravilnosti oz. utemeljevanja pravilnosti s pravopisnimi pravili pri oblikovanju normativnosti oz. pravopisnih napotkov prinaša toliko večjo odgovornost.

Po pravopisu navadno posežemo takrat, ko se znajdemo pred jezikovno zagato, največkrat, ko ne poznamo prav(iln)ega zapisa besede v osnovni ali kateri drugi skloni obliki, pogosto pa tudi takrat, ko preverjamo primernost in/ali ustreznost nekega izraza, v terminologiji najpogosteje tujk ali citatnih izrazov.

Čeravno pravopis kot priročnik v prvi vrsti ni namenjen pojasnjevanju pravilnosti specializiranega izrazja, ga zaradi a) pomanjkanja ustreznih področnih terminoloških slovarjev, b) tradicije² in c) nepoznavanja namena priročnikov, kakršen je pravopis,³ uporabljajo pri iskanju jezikovnih podatkov tudi strokovnjaki in napačna oz. nepravilno razumljena informacija lahko povzroči vsaj nesporazume, če že ne odvrne od rabe pojmovno in glede na terminološki sistem popolnoma ustreznih in primernih izrazov.⁴ Toda tudi tisti strokovnjaki, ki se zavedajo,

.....

1 *Strokovnjaki* so tisti, ki dobro obvladajo stroko in imajo ustrezno znanje, *polstrokovnjaki* so sicer strokovnjaki sorodnih področij ali študenti, *nestrokovnjaki* pa predvsem običajni uporabniki jezika, vendar pa sem sodijo tudi prevajalci, terminologi ipd. Več pri Žagar Karer (2011: 18, 133 in dalje). Kljub uveljavljeni razdelitvi pa lahko specializirane prevajalce ali terminologe, ki se dlje časa ukvarjajo z enim področjem, po poznavanju terminologije primerjamo s polstrokovnjaki.

2 Pri tem mislimo predvsem na vlogo, ki jo je imel jezik pri oblikovanju narodne zavesti.

3 Postavi se vprašanje, katero besedje naj bo zajeto v pravopisu, še posebej to velja za termine, ki (še) niso determinologizirani in torej (še) niso del splošnega besedišča.

4 Predvsem nerazumevanje prikaza slovarskih enot v SP 2001, kot je npr. v pokončnem oklepaju zapisana splošna pomenska uvrstitev besede ali besedne zveze (identifikacija) in ne prednostni termin, kadar govorimo o terminologiji.

da *Slovenski pravopis* in *Slovar slovenskega knjižnega jezika* nista namenjena pojasnjevanju ali normiranju (vsega) specializiranega izrazja, vendarle posežejo po njiju, saj njune razlage predstavljajo izhodišče za nadaljnje delo.⁵

1 Specializirano izrazje v SP 2001

V SP 2001 je 11.360 iztočnic, ki imajo eno od področnih oznak (kvalifikatorjev),⁶ ki so bile prej že uporabljene v SSKJ.⁷ Področne oznake navadno označujejo strokovno izrazje določenega področja.

1.1 Primerjava področnih oznak med SSKJ in SP 2001

SP 2001 je sicer načeloma uporabil iste področne oznake kot SSKJ, vendar je nekatere poslovenil oz. jih iz področnih spremenil v funkcijskozvrstne oznake (tako se je področna oznaka »adm.« (administracija) spremenila v funkcijskozvrstno »urad.« (uradovavno), kar ne daje popolnoma enakih informacij o iztočnici).⁸

Slovenjenje⁹ področnih oznak navadno zoži pomen z (uveljavljenega in razširjenega) poimenovanja celotne vede na predmet preučevanja (npr. botanika → rastlinstvo, ekonomija → gospodarstvo, literarna teorija → slovstvo).

Slovenjene so tudi terminološke oznake, ki jim vede sicer ne nasprotujejo, vendar jih tudi ne uporabljajo (npr. sociologija → družboslovje, meteorologija → vremenslovje).¹⁰

Ponekod slovenjena oznaka namesto celotne vede predstavlja le njen del (npr. metalurgija → kovinarstvo,¹¹ farmacija → lekarništvo, medicina → zdravstvo)¹² do tistih domačih izrazov, ki se v korpusih sploh nikoli ne pojavijo, pri iskanju v splošnih ali specializiranih brskalnikih pa zelo redko (npr. muzikologija → glasboslovje).¹³

5 Npr. M. Novak, *Strokovna terminologija – gradnik interoperabilnosti kulturnih in z njimi povezanih vsebin*, *Knjižnica*, 2011, letnik 55, številka 1, 87–101.

6 V SP 2001 najdemo sicer 88 področnih oznak, nekatere označujejo širše (npr. družboslovje ali tehnika), druge ožje področje (npr. ribištvo ali numizmatika). Posamezne področne oznake (npr. obrtništvo) so preveč nenatančne, da bi jih lahko opredelili za terminološke.

7 Seznam oznak je sicer naveden v 226. členu uvoda SSKJ, vendar so razvrščene po abecedi in ne po skupinah.

8 Npr. *evidentirati*, ki je v SSKJ seveda z ustrezno časovno distanco ustrezno pojasnjen v terminološkem gnezdu kot 'vpisati dopis v evidenčno knjigo pod zaporedno številko in z ustreznim datumom ter ta podatka napisati na dopis', v SP 2001 pa uporabnik dobi podatek samo, da gre za »uradniški« oz. »uradovalni« izraz, torej da gre za nekakšen žargonizem in ne termin, če seveda izraz ni determinologiziran in je potem takšna oznaka vseeno primerna.

9 Izraz pred puščico je oznaka v SSKJ, za njo pa v SP 2001.

10 Zadetki v različnih korpusih (tako Nova beseda kot Gigafida) kažejo razmerje približno 4 : 1 v prid tujki, pri meteorologiji je to razmerje celo 12 : 1.

11 Na neustreznost slovenjenja te oznake so opozorili že uredniki pravopisa, zato je oznaka »metalurgija« ostala. Za podatek se zahvaljujem Petru Weissu.

12 Pri tem gre lahko tudi za razmerje med poimenovanjem vede in dejavnosti.

13 V Cobissu se *glasboslovje* med ključnimi besedami pojavi 4-krat.

1.2 Raba področnih oznak v SP 2001

Področne oznake so v SP 2001 izpisane na več različnih mestih. Na eni strani so del zaglavja, kadar označujejo celotno iztočnico (npr. *adnotacija, cesija, izvedenstvo*), oz. so navedene ob zgledu, kar pa ne pomeni nujno, da je celoten zgled tudi termin (npr. *motiv zakonskega predloga* je prosta besedna zveza, ali *novela kazenskega zakonika* pri iztočnici *novela*, vsakokrat gre torej za primer rabe v strokovnem, v našem primeru pravnem besedilu in ne za prav(n)i termin).

Iztočnice, ki imajo v geslu eno od področnih oznak, v večini primerov lahko uvrstimo med termine stroke oz. področja, ki jim je pripisano, oz. vsaj kolokacije, ki se v besedilih izbrane stroke pojavljajo. Nekatere iztočnice se seveda lahko pojavljajo tudi na več področjih, vendar, kot poudarja Žagar Karer (2011: 36), ta tip večpomenskosti za terminološko vedo ni sporen.

1.3 Problematika terminološke leksike v SP 2001 na primeru področne oznake »pravn.« (pravniško)

Če pobliže pogledamo skupino iztočnic, ki imajo v geselskem članku področno oznako »pravn.« (gre torej ali za pravne termine ali le lekseme, rabljene v pravu), najdemo 427 zelo raznolikih zadetkov.¹⁴ Za razliko od SSKJ, ki je oznako »jur.«¹⁵ pripisal kar 1417 iztočnicam oz. podiztočnicam ali zgledom, oznako »pravn.« pravzaprav pogrešamo pri nekaterih iztočnicah, kjer gre za pravne termine, ki so šele z determinologizacijo postali del splošnega besedišča, kar kažejo tudi zgledi v SP 2001 (npr. *sodnik, tožba, tožnik*).¹⁶

Rabo in uvrstitev oznake »pravn.« lahko razdelimo na več skupin:

- a) pogosto rabljene tujke, največkrat (latinski) citatni izrazi (npr. *ad acta, de iure, ex offo*, tudi *adnotacija, dolus, vindicirati ...*);
- b) slovenjene tujke, ki jih stroka ni sprejela, ampak se pojavljajo pri posameznih avtorjih¹⁷ (npr. *dvozakonstvo* ali *dvojni zakon za bigamijo*¹⁸ oz. *zemljak, polzemljak, četrtzemljak* za

¹⁴ O problematiki terminološke leksike v SP 2001 več v 2. številki *Slavistične revije* iz leta 2003, še posebej prispevka Nataše Logar in Vojka Gorjanca, ki obravnavata računalniško in ekonomsko terminologijo.

¹⁵ V SSKJ je to »le« juristični izraz in ne pravni termin, pri čemer je treba opozoriti, da se terminološka raba *izraz* = termin ali *izrazijski* = terminološki slovar (o tem Gjurin 1986) ni nikoli zares uveljavila v slovenskem jezikoslovju.

¹⁶ Pri slednjih primerih se seveda postavi še vprašanje, zakaj bi jih sploh uvrstili v SP, saj ne izstopajo ne po svojih slovničnih lastnostih ne po (običajni) rabi.

¹⁷ Pri tem se postavlja vprašanje odgovornosti posameznega raziskovalca oz. znanstvenika, ki vpeljuje nove izraze, do celotne vede oz. terminologije posameznega področja. Npr. *preživitev* proti *preužitek*, ki jih nekateri posamezniki, npr. Sergij Vilfan, rabijo kot sinonima še v 2. polovici 20. stol., po drugi strani pa SSKJ (po Pleteršniku) vpelje pomensko razliko in *preživitev* poveže s terminom *preživnina*, *preužitek* pa pojmovno veže na pravico do stanovanja in hrane ob spremembi lastništva.

¹⁸ Seveda je pomembno, da uporabniki razumemo termin in tako verjetno lažje osvojimo pojem, ki ga termin predstavlja, vendar pa hkrati vpeljevanje novih poimenovanj od strokovnjaka terja, da se nujno

gruntarja, polgruntarja in četrtgruntarja – med njimi ne najdemo neposrednih medsebojnih povezav, iz podatka o identifikaciji pa sledi, da ima *polzemljak* splošno pomensko uvrstitev [lastnik polovice grunta], *četrtzemljak* pa [lastnik četrte grunta]);¹⁹

- c) neustrezno pripisano ali celo manjkajoče področje rabe (npr. *življenjsko zavarovanje* ali *nastopiti dopust* nista pravni(ška) termina v ožjem pomenu besede, uporabljata pa se tudi v pravnem jeziku, kadar je to npr. predmet spora; vseeno je ta oznaka neustrezna, saj bi prvemu primeru verjetno morali pripisati področje ekonomije, če že ne financ, drugemu pa morda res bolj pritiče kaka funkcijskozvrstna oznaka »uradovavno« kot kaj drugega (več o tem prim. Jemec Tomazin 2010: 136 in dalje); *delikvent* pa je celo brez terminološkega pojasnila, ampak ima samo oznako »človeško«;
- č) manjkajoče pojasnilo oz. zgled²⁰ (npr. *celozemljak, digeste, dekleratornost ...*);
- d) neprimeren zgled (npr. pri iztočnici *zaupen* je zgled z oznako »pravni.« *strogo zaupni podatki* – v tem primeru gre za dva različna pojma, saj se stopnje zaupnosti (oz. krog upravičenih naslovnikov) med seboj razlikujejo);
- e) navidezni termini, kamor uvrščamo tako proste zveze oz. kolokacije (npr. *delati kaj mimo veljavnih predpisov* – vtis terminološkosti daje beseda *predpis*; *motiv zakonskega predloga*, *motiv* je v pravni terminologiji sicer precej pogosteje rabljen na področju kazenskega prava), kot tudi sestavljene besedne zveze, ki v strokovnih besedilih niso (praktično) nikoli zapisane (npr. *motena posest* – sporna je oblika zgloda (ki naj bi bil termin), saj je pravni pojem *mote-nje posesti*,²¹ vse oblikoslovne in skladenjske pretvorbe pa niso že tudi del terminologije²² nekega področja, čeprav sodijo v strokovni oz. znanstveni jezik tega področja).²³

Od vseh teh kategorij so v SP 2001 res utemeljeno uvrščene predvsem iztočnice iz skupine a) in b) in pogojno č), pri čemer bi morali drugi dve skupini, če bi jo uvrstili v splošni pravopišni slovar, ob sebi imeti ustrezne prednostne sopomenke. Z vidika strokovnjaka ali nestro-

odloči za en izraz in mu da prednost. Slovenjenje, ki ni usklajeno s stroko, zelo pogosto ne doseže področnih strokovnjakov in so zato očitki o nasilnem posegu v jezik znanosti (lahko tudi) upravičeni.

- 19 Posebej je treba opozoriti tudi na neustrezno slovenjene tujke, ki imajo dejansko popolnoma drugačen pomen v stroki. V pravu je pogosto rabljen termin (neredko tudi žargonsko) *pravni institut*, ki je v nastajajočem novem pravnem terminološkem slovarju pojasnjen kot 'celota pravnih vodil, ki se nanašajo na ožji zaokrožen sklop družbenih razmerij, npr. lastnina, dedovanje, pomilostitev', v leksikonu *Pravo* je ta iztočnica preusmerjena na geslo *sistemizacija prava*. Poudariti je treba, da pa prednostna sopomenka *ustanova*, ki jo najdemo v SP 2001, v znanstvenih besedilih praktično nikoli ni rabljena v pomenu, ki ga prinaša že SSKJ, in sicer »2. jur. z zakonom ali normami nastala ustaljena oblika odnosov med ljudmi: demokracija naj bi kot ustanova pomenila svobodo; družina in zakon sta pomembni družbeni ustanovi«, v SP 2001 pa ima pri iztočnici *institut* celo popolnoma neustrezno prednostno sopomenko *pravna ustanova*, ker večini strokovnjakov to predstavlja le 'organizacija za opravljanje kake dejavnosti', če ne celo zgolj zgradbe v fizičnem pomenu besede. Takšno rabo potrjujejo tudi zgledi v besedilnih korpusih Gigafida in Nova beseda.
- 20 Bolj večji uporabniki slovarjev razlago sicer poiščejo v SSKJ, toda dejansko bi pričakovali vsaj razlago s sopomenko oz. pomensko uvrstitvijo, saj ne gre za najbolj pogoste izraze.
- 21 Prim. npr. <staro.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/visja_sodisca/54887/>.
- 22 Pri tem terminologijo razumemo kot hierarhično urejen pojmovni sistem.
- 23 Več o tem Žagar Karer (2011: 141–149).

kovnjaka pa je najmanj zanesljiva distribucija področne oznake »pravn.«, saj ni pripisano niti najpogostejše področje rabe (npr. za *življenjsko zavarovanje*), kaj šele zanesljiva oblika termina (zapis oznake »pravn.« ob zgledih). Tovrstne težave so rešljive že s preverjanjem pojavnic v splošnih korpusih, saj nam to zadostuje za podatke o rabi in najpogostejši obliki ter morebitnih težavah, ki naj bi jih pravopis kot priročnik reševal. Specializirani korpusi pa bi dali odgovor tudi na normativna vprašanja glede prevladujoče oblike termina, vendar morajo biti prednostne iztočnice v terminologiji neke stroke nujno del normativnih (in tudi razlagalnih) terminoloških slovarjev,²⁴ ne pa splošnega pravopisa, kjer je nemogoče (in pravzaprav nesmiselno) pregledno in uravnoteženo zajeti znanje in pravopisna vprašanja vseh strokovnih področij.

Upoštevati je treba tudi podatek, da termini s področja prava poleg terminov medicinske stroke verjetno najpogosteje prehajajo v splošno besedišče, kar kaže tudi število področnih oznak v SP 2001.²⁵

1.4 Iztočnice in zgledi v SP 2001 z. oznako »pojmvno« (pojmovno) in »neobč.« (knjižno neobčevalno)

Slovnična oznaka »pojmovno« se v SP 2001 načeloma uporablja pri abstraktnih pojmi, kadar pa se uporablja skupaj z oznako »knjižno neobčevalno«, gre pogosto za termine, ki največkrat nimajo pripisanega področja. Takih iztočnic je 1503, od tega je 658 samostalnikov, ki so primarna terminološka besedna vrsta. V SSKJ so bile te iztočnice največkrat označene kot del ozkoknjižne leksike, za katero tudi Vidovič Muha (2000: 104, 105) ugotavlja, da ta skupina izhaja iz terminologije, vendar je zaradi determinologizacije prešla v širšo rabo.

Splošna dostopnost in razširjenost tudi strokovno zahtevnejših besedil pa kaže, da nekatere iztočnice, čeprav pogosto (ali vsaj pogosteje, npr. *avtopsija*, *aspiracija*) rabljene, ohranjajo svoj terminološki pomen in so le v manjšem deležu determinologizirane.²⁶ Nekatere iztočnice so še vedno termini, (zgolj) terminološko rabo pa potrjujejo tudi zgledi (npr. *zapora ceste*, *alteracija glasu*, *disperzija svetlobe*, *hipertrofija srca*).²⁷

Z vidika strokovnjaka kot uporabnika SP 2001 je najbolj vprašljiva porazdelitev oznak. Rabe posameznega izraza, ki je lahko termin v več strokah (npr. *modifikacija*) SP 2001 ne more zajeti in zato lahko ustvari vtis, da je raba v strokovnih besedilih neprimerna, ter da jo mora zamenjati s prednostno sopomenko (v tem primeru s *spremema*, *preoblikovanje*). Še bolj vprašljiva

24 Izdelovanje razlagalnih in normativnih področnih terminoloških slovarjev je tudi cilj (in praksa) Sekcije za terminološke slovarje ISJ ZRC SAZU, hkrati pa se potreba po tvrstnih terminoloških slovarjih vsakodnevno izkazuje npr. v prevajalskih oddelkih evropskih institucij. O tem prim. tudi <http://www.svrez.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/article/391/2931/de96c7c53f/>.

25 Zanimivo (ne pa nepričakovano) je v SP 2001 največ terminov s področno oznako »jezikosl.« (jezikoslovje) (1480).

26 O determinologiziranih pomenih v slovarjih glej Žagar (2007).

27 Vendar je nekaj zgledov tudi povsem neterminoloških, npr. *defetišizacija tehnike*.

je distribucija oznake »neobč.« ob terminih,²⁸ pri čemer se je treba zavedati velike moči, ki jo jezikovnim priročnikom pripisujejo strokovnjaki.²⁹ Vsakršno označevanje, sploh okrajšave s predpono *ne-*, tako daje vtis, da je s terminom nekaj »narobe« in ga ne smejo uporabiti oz. da je bolje uporabiti pripisano sopomenko.³⁰

2 Znanstveno pisanje in terminologija

Znanstveno pisanje je v zadnjih nekaj letih postalo pogost predmet raziskovanja tako v tujini (prim. npr. Doleschal, Gruber 2007) kot v Sloveniji (npr. Stabej 2009), spodbujanje znanstvenega pisanja v slovenskem jeziku pa z več ukrepi predvideva tudi *Osnutek Nacionalnega programa za jezikovno politiko 2012–2016*. Terminologija posameznega področja naj bi se (sodeč tudi po učnih načrtih slovenskih fakultetnih programov) usvajala spotoma, s poglobljenim preučevanjem posameznega področja. Zaradi pomanjkanja področnih terminoloških slovarjev pa strokovnjaki posegajo po splošnih jezikovnih priročnikih, ki jim na vprašanja o rabi točno določenega termina največkrat ne morejo zadovoljivo odgovoriti.

2.1 Pravna terminologija in pravopisna vprašanja

V nastajajočem pravnem slovarju³¹ imajo tujejezični citatni izrazi le majhen delež (od nekaj več kot 22.000 iztočnic je le 420 citatnih izrazov, prevladujejo latinski termini). Latinščina ima v pravu privilegiran položaj, angleščina kot sodobna *lingua franca* ostaja v slovenski pravni terminologiji na obrobju, saj si strokovnjaki načeloma prizadevajo, da najdejo ustrezno slovensko poimenovanje. Neprimerno večji delež v pravni terminologiji (podobno je tudi v drugih strokah/vedah, z izjemo nekaterih, ki so na Slovenskem uveljavljene že zelo dolgo časa, npr. čebelarstvo, tudi gasilstvo)³² predstavljajo tujke, pri katerih pa moramo biti s slovenjenjem oz. prednostnimi sopomenkami previdni.³³ Na drugi strani pa to ne pomeni, da lahko katerakoli stroka brez vsakršnih (pravopisnih) omejitev sprejema tuje besedišče, pri tem pa zanemari pojmovno stran, saj lahko nastanejo (usodni) nesporazumi.³⁴

28 Podatkov za nestrokovnjaka, da gre res za pravi termin, ni, strokovnjak pa terminološko rabo (pre)pozna iz strokovnih besedil.

29 Tako je npr. S. Fortuna v oceni knjige *Slovenska pravna terminologija* zapisal, da je v knjigi uporabljenih celo nekaj besed, ki jih ni našel niti v SSKJ (npr. *lematizacija*).

30 Pri tem pa lahko pride tudi do večjih pomenskih razlik, npr. pri iztočnici *veganstvo* je (sicer kot splošnejša iztočnica) zapisano *vegetarijanstvo*.

31 Pravni terminološki slovar, ki nastaja v okviru Sekcije za terminološke slovarje Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša za slovenski jezik, naj bi v knjižni obliki izšel leta 2016.

32 O tem prim. tudi Jemec Tomazin 2010b.

33 Npr. latinskemu citatnemu izrazu *actio negatoria* je v slovenščini večkrat pripisan ustreznik *negatorna tožba* kot popolnoma slovenska *prepovedna tožba*, saj se negatorna tožba uporablja tako za opustitveno kot prepovedno tožbo. Prim. <[http://odlocitve.us-rs.si/ursr/us-odl.nsf/0/ce3f1e6152395733c1257172002967cf/\\$FILE/Up-77-01_LM%20Krisper.pdf](http://odlocitve.us-rs.si/ursr/us-odl.nsf/0/ce3f1e6152395733c1257172002967cf/$FILE/Up-77-01_LM%20Krisper.pdf)>.

34 Kadar je ogroženo zdravje posameznika, se v angleščini uporabljajo trije termini – *health risk*, *health hazard*, *health threat*. V nekaterih besedilih so (v nasprotju s priporočili stroke) rabljeni sopomensko.

3 Terminološka leksika med pravopisom in terminološkim slovarjem

Predstavitvi terminološke leksike v splošnem pravopisnem slovarju je tako treba posvetiti posebno pozornost in premisliti, katere termine vključiti oz. v kolikšnem obsegu predstaviti neko strokovno področje, saj pri večini samo slovenjenje oz. kalkiranje ali približna sopomenka z zgledom ne moreta odgovoriti na vprašanje, ali je beseda »pravilna ali ne«, praktično nemogoče pa je zajeti vse možne primere rabe na različnih strokovnih področjih. Slovarji tujk, kakršen je npr. *Veliki slovar tujk*, predstavljajo dobro izhodišče za pomensko uvrstitev pojma, področnemu strokovnjaku pa lahko pomagajo pri slovenjenju terminov s tujejezično osnovo. Navajanje področnih oznak ob besedah, ki so v neki stroki že uveljavljene, po možnosti skupaj z drugimi socialno- ali funkcijskozvrstnimi oznakami pa nestrokovnjaku še vedno ne da zadostnih podatkov o pomenu in načinu rabe nekega termina v stroki, strokovnjaku pa lahko nehote zavede, da se ne ukvarja s pojmovno stranjo, temveč le z izrazno podobo.

Sklep

V SP 2001 med termini vseh strok prevladujejo jezikoslovni izrazi, glede na vse večjo dostopnost strokovnih besedil pa se postavi vprašanje, v kolikšni meri je pravopis pravo mesto za raznovrstno strokovno izrazje, bodisi iz hitro se razvijajočih področij, kot so informacijska tehnologija, genetika, biomedicina, ali tudi področij, ki so blizu »vsakemu« jezikovnemu uporabniku, pa če začnemo ali končamo s pravom in medicino. Načeloma sta terminologija in specialna raba terminov lahko zadovoljivo pojasnjeni samo v terminoloških zbirkah in terminoloških slovarjih, v splošne priročnike pa mora biti uvrščeno besedišče, ki je širše rabljeno (tudi izven posamezne stroke). Pri izbiri slednjega bi morali odločilno vlogo imeti korpusi.

Literatura in viri

- BERAN, Jaromir idr. (ur.), 1999: *Pravni terminološki slovar: do 1991, gradivo*. Ljubljana: Založba ZRC. Besede slovenskega jezika = <<http://bos.zrc-sazu.si/besede.html>>
- DOLESCHAL, Ursula, GRUBER, Helmut (ur.), 2007: *Wissenschaftliches Schreiben abseits englischen Mainstreams/Academic writing in languages other than English*. Frankfurt a. M.: Peter Lang.
- FidaPLUS = <www.fidaplus.net>
- FORTUNA, Stanislav, 2011: Slovenska pravna terminologija. *Pravna praksa* 30/44. 30–31.
- Gigafida = <<http://demo.gigafida.net/>>
- GJURIN, Velemir, 1986: Načela sodobnega izrazijskega slovarja. A. Vidovič Muha (ur.). *Slovenski jezik v znanosti* 1. Zbornik prispevkov. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Znanstveni inštitut. 151–187.
- Google = <<http://www.google.si/>>

V slovenščini se je najprej uveljavil prevod *nevarnost za zdravje* (*health hazard*), nato pa *zdravstveno tveganje* (*health risk*). Zapletlo se je, ker so s prevodi skušali pojmovno ločiti še *grožnjo za zdravje*, čeprav raba tega ni potrjevala.

- JEMEC TOMAZIN, Mateja, 2010a: Vloga terminologije pri uveljavljanju znanstvenega področja. Irena Novak Popov (ur.): *Vloga središča: konvergenca regij in kultur* (Zbornik Slavističnega društva Slovenije 21). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 103–119.
- –, 2010b: *Slovenska pravna terminologija*. Ljubljana: Založba ZRC (Zbirka Lingua Slovenica 5). Nova beseda = <http://bos.zrc-sazu.si/s_beseda.html>
- NOVAK, Miroslav, 2011: Strokovna terminologija – gradnik interoperabilnosti kulturnih in z njimi povezanih vsebin. *Knjižnica* 55/1. 87–101.
- Odločitve Ustavnega sodišča RS = <<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/index.htm>>
- Pravo* (leksikon), 2003. (Ljubo Bavcon idr.) Ljubljana: Cankarjeva založba.
- ROELCKE, Thorsten, 2005: *Fachsprachen*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.
- SKUBIC ERMENC, Andrej, 2003: Jezikovna zvrstnost in sociolekti. Odziv na rešitve v Slovenskem pravopisu 2001. *Slavistična revija* 51/2. 239–245.
- Sodstvo Republike Slovenije, objavljene sodbe sodišč = <http://staro.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/>
- ^eSP 2003 = *Slovenski pravopis*. Elektronska izdaja. Ljubljana: SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU (izd.) – Založba ZRC (zal.).
- ⁱSP 2010 = *Slovenski pravopis*. Spletna izdaja. Ljubljana: SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU (izd.) – Založba ZRC (zal.). <<http://bos.zrc-sazu.si/sp2001.html>>
- ^eSSKJ 2000 = *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Elektronska izdaja. Ljubljana: SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU (izd.) – Založba ZRC (zal.).
- STABEJ, Marko (ur.), 2009: *Infrastruktura slovenščine in slovenistike* (Obdobja 28). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- SVREZ = <<http://www.svrez.gov.si/>>
- VIDOVIČ MUHA, Ada, 2000: *Slovensko leksikalno pomenoslovje*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- ŽAGAR, Mojca, 2007: Determinologizacija v splošnih in terminoloških slovarjih. I. Orel: *Razvoj slovenskega strokovnega jezika* (Obdobja 24). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 599–609.
- ŽAGAR KARER, Mojca, 2011: *Terminologija med slovarjem in besedilom*. Ljubljana: Založba ZRC (Zbirka Linguistica et philologica 26).